

Omgevingswet in de praktijk

Minister van IenW ontvangt Handboek Omgevingswet

Op 13 december jl. ontving minister Cora van Nieuwenhuizen (Infrastructuur en Waterstaat) het 'Handboek Omgevingswet voor een duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening', uit handen van Vewin-bestuurder Riksta Zwart. Vewin heeft dit handboek opgesteld om drinkwaterbedrijven en overheden te ondersteunen bij het in de praktijk omgaan met de Omgevingswet.

De Omgevingswet treedt naar verwachting begin 2021 in werking, inclusief de bijbehorende uitvoeringsregelingen. Uiteraard leven er de nodige vragen over de gevolgen van de nieuwe regelgeving. Wat gaat dit nieuwe stelsel betekenen voor de veiligstelling van de drinkwatervoorziening? Wat verandert er, welke instrumenten zijn beschikbaar en welk bestuursorgaan gaat over welk onderwerp?

In het Handboek Omgevingswet staat het veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening centraal. Het is gericht op samenwerken aan de bescherming van de bronnen voor de drinkwatervoorziening – te weten: grond- en oppervlaktewater – en van de

drinkwater-infrastructuur. Zwart: 'Het handboek is een belangrijk document dat door alle partijen goed gebruikt kan worden. De uitgangspunten van de Omgevingswet, zoals decentralisatie, maken duidelijk dat samenwerken aan de bescherming van schone bronnen en infrastructuur nóg belangrijker wordt.'

Wettelijke zorgplicht

Drinkwaterbedrijven zorgen voor de openbare drinkwatervoorziening in hun distributiegebied. De levering van drinkwater is een publieke taak op grond van de wet. Overheden dragen op basis van de Drinkwaterwet, de Kaderrichtlijn Water en de Omgevingswet

‘SAMENWERKEN AAN DE BESCHERMING VAN SCHONE BRONNEN EN INFRASTRUCTUUR WORDT NOG BELANGRIJKER’

Minister Cora van Nieuwenhuizen ontvangt het 'Handboek Omgevingswet', uit handen van Vewin-bestuurder Riksta Zwart.

zorg voor de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. Waterbedrijven, provincies en andere waterbeherende overheden moeten dus samen bekijken of er voldoende grond- en oppervlaktewater van goede kwaliteit beschikbaar is. Samen met gemeenten moet gecontroleerd worden of de infrastructuur van de drinkwatertransportleidingen goed wordt beschermd.

Meer samenwerking

De komst van de Omgevingswet vraagt van de drinkwaterbedrijven meer samenwerking met overheden. En medewerkers van de overheid moeten zich ervan bewust zijn dat het veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening een overheidstaak is. Instrumenten van de Omgevingswet – zoals omgevingsplannen, visies en verordeningen – kunnen daarbij helpen. Het Vewin-handboek biedt voor waterbedrijven en overheden een gemeenschappelijk kader van waaruit gewerkt kan worden. Het bevat onder meer een checklist met onderwerpen die in de gesprekken aan de orde zouden kunnen komen voor het realiseren van een duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening.

Vier basiseisen duurzame veiligstelling

Voor het duurzaam veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening is aandacht voor vier onderwerpen noodzakelijk:

- voldoende oppervlaktewater van goede kwaliteit
- voldoende grondwater van goede kwaliteit
- bescherming van de infrastructuur
- de relatie drinkwater – natuur.

Activiteiten en bescherming drinkwatervoorziening

Steeds meer partijen hebben belangen in de publieke leefomgeving en willen hier activiteiten ontwikkelen. Dit kan de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening in gevaar brengen, omdat grondwater en oppervlaktewater, bronnen voor het maken van drinkwater, kunnen worden bedreigd. Hier ligt een opgave voor drinkwaterbedrijven en overheden om samen te bekijken hoe de openbare drinkwatervoorziening duurzaam kan worden veiliggesteld en samen te werken aan de bescherming van de bronnen en infrastructuur.

Bij de uitoefening van bevoegdheden en toepassing van wettelijke voorschriften door bestuursorganen geldt de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening als een 'dwingende reden van groot openbaar belang'. De Omgevingswet kent veel instrumenten die zeker ook voor de drinkwatervoorziening een rol (kunnen) spelen. Bijvoorbeeld omgevingsvisies, de provinciale omgevingsverordening, het gemeentelijke omgevingsplan, de programma's en gebiedsdossiers. Van belang is steeds dat het drinkwaterbelang hierin goed wordt geborgd.

Betrokkenheid

Volgens Vewin helpt het als drinkwaterbedrijven vroegtijdig worden betrokken bij grote projecten of aanvragen van vergunningen of het opstellen van maatwerkvoorschriften. De overheid kan in dat soort processen wijzen op de veiligstelling van de duurzame openbare drinkwatervoorziening, daarnaar handelen en de drinkwaterbedrijven hierbij actief betrekken. Het helpt ook als overheden een drinkwaterparagraaf in hun omgevingsvisie, -verordening, -plan en -programma zouden opnemen, waarin zij omschrijven hoe zij de genoemde zorgplicht invullen.

Doelstellingen van het nieuwe stelsel.

1

Voldoende oppervlaktewater van goede kwaliteit

Beschermingsbeleid bronnen; milieubelastende en lozingsactiviteiten

Uit te werken in Omgevingsvisie, Programma, Verordening, Omgevingsplan:

- hoe worden de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water voor het bereiken van een goede toestand van het water ten behoeve van de drinkwaterproductie gehaald, met welke maatregelen?
- waar ligt oppervlaktewater met een drinkwaterfunctie; hoe krijgt de bescherming van oppervlaktewater ten behoeve van de drinkwatervoorziening vorm?
- welke stoffen worden in welke hoeveelheden met welke eigenschappen geloosd bij milieubelastende activiteiten of lozingsactiviteiten en welke drinkwaterbedrijven benedenstrooms moeten hierover geïnformeerd worden?
- welke procedure geldt bij lozingen, wie doet metingen en wie moet instemmen of alle lozingen onder de vergunningplicht vallen?
- welke maatwerk- en instructieregels gelden in welke gebieden ter bescherming van de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening?
- welke eventuele omgevingswaarde voor opkomende stoffen, zoals medicijnen, is opgenomen?

2

Voldoende grondwater van goede kwaliteit

Beschermingsbeleid bronnen; grondwaterbescherming en beheer historische verontreiniging

Uit te werken in Omgevingsvisie, Programma, Verordening, Omgevingsplan:

- hoe worden de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water voor het bereiken van een goede toestand van het water ten behoeve van de drinkwaterproductie gehaald, met welke maatregelen?
- waar zijn waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden, boringvrije zones en gebieden met strategische en nationale grondwatervoorraden gesitueerd?
- welk beschermingsbeleid/welke regels gelden binnen deze gebieden voor milieubelastende en lozingsactiviteiten, en welke beperkingen en uitsluitingen zijn er voor de drinkwaterwinning met name als het gaat om mijnbouw en warmte- en koudeopslag (WKO)?
- wat is de rol van provincie, gemeente en waterschap voor wat betreft grondwaterbescherming?
- waar is bodemverontreiniging een probleem en waar zijn nog maatregelen nodig om drinkwater te beschermen?
- wordt het diepe en ondiepe grondwater gemonitord voor activiteiten die consequenties hebben voor de bodem en het grondwater, zoals mijnbouw en geothermie en landbouwactiviteiten en hoe gebeurt dit?
- welke eventuele omgevingswaarde is opgenomen voor grondwater dat wordt gebruikt voor de bereiding van drinkwater?

3

Bescherming infrastructuur

Ruimtelijke ordening

Uit te werken in Omgevingsvisie, Verordening, Omgevingsplan:

- wat is de relatie tussen bovengrondse ontwikkelingen en ondergrondse infrastructuur?
- waar zijn ruimtelijke belemmeringen in verband met de ondergrondse infrastructuur voor de drinkwatervoorziening?

4

Relatie drinkwater – natuur

Natuurbeleid

Uit te werken in Omgevingsvisie, Beheerplan/Verordening:

- beschrijf de relatie drinkwater – natuurbeheer en stimuleer functiecombinatie door inzet op robuuste gebieden.

‘HET VEILIGSTELLEN VAN DE OPENBARE
DRINKWATERVOORZIENING STAAT CENTRAAL’
